

Azerbayjan goşunyna azap siňdirenler

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Azerbayjan goşunyna azap siňdirenler AZERBAYCAN ORSU'SUNA EMEK VERENLER

Azerbaycan'a ilk kez 1989 yılında dönemin Sağlık Bakanı Halil Şıvgın'la gitmiştim. Yeni bir açılım başlatmak isteyen Şıvgın'ın heyetinde bazı milletvekilleri, 30'a yakın ilaç sanayicisi ve temsilcisi bulunuyordu.

Azerbaycan'ın Kazakistan'ın, Özbekistan'ın yokluk kıtlık yıllarıydı. Bakan Şıvgın, Moskova'dan ayrı bir uçakla Azerbaycan'a gitti. Heyete ise ayrı bir uçak ayarlanabildi.

“UÇAK DÜŞTÜ”

Havaalanları kar-buz içindeydi. Uçağın bir türlü gelmemesi, o kış koşullarında Şıvgın'ı endişelendiriyordu. Yanındaki bir görevliye, “Uçak niçin inmiyor bir türlü?” dedi. Görevli, “Uçak az önce düştü Sayın Nazırım” dedi. Şıvgın heyecanlandı, “Nasıl yani, nereye düşmüş? Kurtulan var mı?” diye panik içinde sordu. Oysa, uçağın düşmesi, bakanın anladığı gibi değildi. Görevli, uçağın az önce Bakü Havaalanı'na indiğini söylemek istemişti.

EMEĞİ OLANLAR ÇOK

1992 yılında da ilginç bir olay yaşanmıştı. Azerbaycan'da 150 uçak bulunmasına rağmen hepsinin üzerinde Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB) yazıyordu. Savaş uçakları var ama bunları kullanacak Azerbaycanlı pilot yoktu. Elçibey döneminde bir uçak Ankara Mürtet Hava Üssü'ne geldi. Üs komutanı Erdoğan Karakuş, uçaktaki SSCB'ni sildirdi ve yerine “Azerbaycan Hava Kuvvetleri” yazdırdı. Bu bir ilkti.

Azerbaycan Milli Ordusu'nun kurulması öyle kolay olmadı. 1992

yılında özel kuvvetleri oluşturmak için Binbaşı Kaşif Kozinoğlu, Yüzbaşı Levent Göktaş komutasında 12 kişilik tim giderken, kara birlikleri oluşturmak, eğitimlerini vermek amacıyla değişik rütbelerde komutanlar gidiyordu. İsimli, isimsiz kahramanlar Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'nin kurulması, eğitilmesinde çok önemli ve unutulmaz hizmetlerde bulundu. Bir komutan da iletisinde şunları yazıyor:

"Türkiye-Azerbaycan arasında imzalanan anlaşma ile askeri okullarda, eğitim merkezlerinde generalinden, küçük rütbelisine kadar TSK personeli canla başla çalıştı. Azerbaycan Milli Ordusu bu kahraman ve fedakar personel ile kurularak bugünlere gelindi. İşgal edilen topraklar için savaşıyan Azerbaycan Ordusu birkaç kişinin değil ismi zikredilmeyen çok sayıda TSK personeli sayesinde olmuştur. Bu milli bir görevdi ve her giden fedakarca çalıştı."

O GÜNLERİN TANIĞI

Azerbaycan Milli Ordusu'nun kuruluşunda, emekli askerlerin de gönüllü olarak görev aldıklarını öğreniyoruz. Cumhurbaşkanı Elçibey'in Askeri Başdanışmanı emekli Tümgeneral Yaşar Demirbulak'ın özel kalem müdürü Mayıs Alizade'yi dinleyelim:

1- Azerbaycan Milli Ordusu'nun kuruluşunda görev alan iki generalden biri Hava Kuvvetleri İstihbarat Dairesi eski Başkanı emekli Tümgeneral Yaşar Demirbulak, ikincisi emekli Tuğgeneral Osman Ilgaz'dı. Yaşar Demirbulak Paşa, toplantı için İstanbul'a giden Cumhurbaşkanı Elçibey'i ziyaret edip Azerbaycan ordusunun kuruluşunda gönüllü görev almak istediğini söylemiş. Elçibey'in davetiyle birkaç gün sonra, iki hafta sonra da Osman Ilgaz Paşa Bakü'ye gelmişti. (Kuşkusuz bunlar Genelkurmay'ın bilgisi dahilinde yapıldı.)

0 dönemde Ermenistan, Dağlık Karabağ dışında sadece Kelbecer'i işgal etmişti. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti 4 Nisan 1993'de buna tepki olarak Ermenistan'la sınır kapılarını kapattı. Türk Cumhuriyetleri'ne geziye çıkan Cumhurbaşkanı Özal, havaalanında 'Sınırdaki tatbikat yapacağız, o tarafa birkaç

mermi düşse hiçbir şey olmaz' şeklindeki açıklamasıyla Azerbaycan ordusuna moral vermişti.

2- Gönüllü birliklerimiz ön cephede savaşıırken, Yaşar Paşa'nın amacı 10-12 bin kişilik ordu kurarak topyekun saldırıya geçmek, Karabağ'daki bölücüleri, teröristleri ve soykırımcıları oradan hızla temizlemektir. Rahmetli Orgeneral Doğan Güreş Paşa'nın başında bulunduğu Türk Genelkurmayı durumla çok yakından ilgileniyor ve gerekenleri yerine getiriyordu.

KOMUTANLAR AYRILINCA

3- Mayıs 1993'e gelindiğinde Demirbulak Paşanın hedeflediği 10-12 binlik Türk ordusu Azerbaycan'da artık kurulmuş, Karabağ'ı temizleme operasyonlarının son aşamasına gelinmiş, topraklarımızın yüzde 76'sı teröristlerden, bölücülerden, soykırımcılardan arındırılmıştı. Fakat Haziran 1993'deki darbeden sonra Türk generaller Azerbaycan'ı terk ettiği gibi ön cephedeki birliklerin geri çekilmesi sonucunda ermeniler yeniden sadece Dağlık Karabağ'ı ele geçirmekle kalmayıp beş ilimizi daha işgal ettiler. 12 Mayıs 1994'de ateşkes ilan edildi ve 27 yıldır barış görüşmelerinden sonuç çıkmadı.

4- Rahmetli Kaşif Kozinoğlu'yu 1992-93'de Yaşar Paşa'yı ziyaret ediyordu. 1994'de göreve başlayan Engin Alan Paşayı da, Azerbaycanlılar efsane bir komutan olarak hatırlıyor ve seviyor. Levent Göktaş komutanın da ülkemizde çok sevildiğini iyi biliyorum."

Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri'nin topraklarını kurtarmak adına kararlı bir tutum sergiliyor. Ama, yine de umut bugüne kadar süren oyalamalara son verip gerçek anlamda barışın sağlanmasıdır.

■ Bir helikopter hikayesi

Sağlık Bakanlığı ile Skyline Havacılık Şirketi arasında 27 Temmuz 2012 tarihinde, 4 sedyeli ambulans uçak sözleşmesi bir

saatlik kiralama ücreti 5 bin 992 avro bedelle 3 bin 600 saat hizmet vermek üzere kiralandı. Bu uçak, yurtdışından geldiği için Türkiye Cumhuriyeti (T.C) tesciline geçirilmesi gerekiyordu. Buna başlangıçta Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ve firma tarafından TC-KJB tescil numarası verilmesi planlandı.

Dönemin bir genel müdürü tarafından, Sağlık Bakanı Recep Akdağ'a, "Tescil işareti T.C. GVS" olması önerildi. Böylece uçak, "Gavs" diye hitap ettikleri Menzil şeyhine ithaf edilmişti. Bugün bile Sağlık Bakanlığı'nın araç parkında şahsi araçların plaka harflerinde GVS'i görebilirsiniz.

HELİKOPTER İHALESİ

4 Mayıs 2018 tarihinde Sağlık Bakanlığı Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından, 19 adet ambulans helikopterin 13 Ağustos 2023 tarihine kadar kiralanması ihalesi yapıldı. İhaleye üç şirket katıldı. Sadece Türk Hava Kurumu'na (THK) bağlı Gökçen Havacılık şirketinin teklifi geçerli sayıldı. İhale, 589 milyon 60 bin 620 TL olarak gerçekleşti.

Gökçen Havacılık Firması, 28 Eylül 2018'de işe başladı. Bu helikopterler 19 ile dağıtıldı. Ancak iş eksiltme olarak iki helikopter 18 Ocak 2019'da devre dışı bırakıldı. Erzurum'da hizmet veren helikopter 18 Mart 2019'da arızalı olduğu gerekçesiyle 11 Nisan 2019'da hizmetten çekildi. Geriye kaldı 16 helikopter.

BAKANLIKTAN İHTAR

Sağlık Bakanlığı, Gökçen Havacılık Şirketi'ne 25 Mart 2019 tarihinde ihtarname gönderdi. İhtarnamede, Erzurum'da arızalı olduğu için devredışı bırakılan helikopterin yerine en geç 22 Ağustos 2019 tarihine kadar yani tam 150 gün içinde yeni helikopter devreye konulması isteniyor. Eğer bu süre içinde helikopter bulunmazsa ihalenin toptan feshedileceği belirtildi.

Bakanlığın bu yazısı üzerine Gökçen Havacılık adına Genel Müdür Ercan Caner imzasıyla Sağlık Bakanlığı'na gönderilen

cevapta. “21 Ağustos’ta Saran Havacılık ile kiralama sözleşmesi imzaladık. Ama bu helikopterlerin bakımları 2-3 hafta sürecek. Akabinde Erzurum’a gönderebileceğiz” denildi. Bu arada Sağlık Bakanlığı, 21 Ağustos 2019 tarihinde Gökçen Havacılık tarafından TC-HGH işaretli helikopterin muayene ve kabulüne davet edildi.

Gül Ayaz, Funda Has, Pınar Demirbayrak’tan oluşan muayene kabul komisyonu, helikopterin bakımının eksik, faal olmadığına karar verdi ve muayene kabulünü yapmadı. Komisyon, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü’nden bu konuda görüş istedi. Bu arada, Gökçen Havacılık da, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü’nden, helikopterin bakımının ertelenmesi önerisinde bulundu. Ancak, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü bu öneriyi uygun bulmadı.

KADINLAR DİRENDİ

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı’na imzasız bir “taslak görüş” sundu. Bu görüşte “Hava aracı, uçuşa elverişliliğini korumamaktadır” denildi Yani helikopterin bu haliyle uçuşunun mümkün olmadığı belirtildi. Bu arada ilginç bir gelişme oldu. Bakanlık, sözlü olarak Sivil Havacılık’tan “Daha uygun” bir görüş verilmesini istedi.

Artık iş “Taslak”tan çıktı, gerçek görüşe geldi. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Özcan Başoğlu tarafından Sağlık Bakanlığı’na gönderilen 19 Eylül 2019 tarihli yazıyı okuyalım: “Helikoptere yapılması gereken bakımlar tamamlandıktan sonra, helikopterin emniyetli bir şekilde hizmete verilmesinde bir sakınca görülmemektedir.”

Bu görüş üzerine Muayene ve Kabul Komisyonu Üyeleri Gül Ayaz, Funda Has, Didem Öztürk’ten yeniden muayene yapmaları istendi. Ancak, üç kadın “22 Ağustos’ta bu helikopter uçuşa hazır edilmesi gerekirken, uçuş yapamayacağını tespit ettiklerinden, helikopter bakımının ne kadar süreceğini öngöremediklerinden muayene kabulünü yapmayacaklarını, sözleşmenin feshi yönünden karar alacaklarını” belirttiler.

KOŞULLARA UYULMADAN

Muayene Kabul Komisyonu'nun bu görüşü üzerine, Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürü Semih Korkut ve yardımcısı Eray Çınar imzalı yazıyla Muayene Kabul Komisyonu üyeleri değiştirildi. Yeni komisyon, Daire Başkanı Ali Emre Çağan, Dr.Özlem Köseoğlu, Sağlık Memuru Ümit Arslan'dan oluşturuldu. Komisyon, 4 Ekim 2019 tarihinde helikopterin muayene ve kabulünü yaptı ve yeniden Erzurum bölgesine hizmet vermek üzere gönderilmesini öngördü. Bunun için raporlarında şu gerekçeyi yazdılar:

“Eğer 22 Ağustos'ta sözleşmeyi feshetseydik, diğer bölgelerde de ambulans helikopterleri çalıştırılamayacaktı. Yeni ihale, belki daha yüksek fiyatla sonuçlanacaktı. Bu sebeple kamu yararı gözetilerek muayene kabulü yapıldı.”

Muayene Komisyonu üyelerinin hangi hallerde değiştirileceğinin koşulları yasada belirtilmesine rağmen, bir komisyonun “Bu haliyle uçamaz” dediği helikopter, komisyon değiştirilince “uçar” oldu.

Saygı ÖZTÜRK.

«SÖZCÜ» gazetesİ, 02.10.2020 Publisistika